

FÖR EN SOCIALISTISK BLOCKPOLITIK UNDERIFRÅN

Diskussionsunderlag från styrelsen inför SP-konferensen 17 april

Vi förkastar alla tankar på att vänstern borde sträva efter att bli en del av ett ”vänsterliberalt” regeringsunderlag tillsammans med S, MP och C. En sådan konstellation kommer att präglas av en politik med udden riktad mot arbetarklassen, så som vi fått uppleva under ”Januariöverenskommelsen”.

Ett socialistiskt vänsterparti kan under nuvarande styrkeförhållanden inte ingå i ett regeringssamarbete utan bör utgöra en tydlig opposition som kan sluta enskilda uppgifter utan att få igenom hela sitt program. Men det måste handla om en politik som rör sig i rätt riktning.

Det nationalkonservativa block som formerats i Sveriges riksdag av Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna har fått öknamnet ”blå-bruna”, och inte utan orsak. Sverigedemokraterna föddes ur den nynazistiska och rasistiska miljön under 1990-talet. Då en promillesekt, idag ett parti i närheten av 20 procent i väljaropinionen och under perioder landets näst största parti opinionsmässigt, Moderaterna och Kristdemokraterna har gradvis närmat sig SD:s positioner och förklarar sej idag beredda till samarbete.

Invandrare framställs här systematiskt som problem. Kriminalitet och låg eller obefintlig utbildning nämns alltid tillsammans med invandring som ett sätt att smutskasta, avhumanisera och motivera diskriminering. Debatten döljer helt att invandrare (eller personer med bakgrund i något annat land) utgör en avgörande del av den hårt arbetande befolkningen i t ex flera servicesektorer, dock under dåliga villkor och ofta med en långt högre utbildning än vad det arbete de har kräver.

De två andra borgerliga partierna, Centerpartiet och Liberalerna, omfamnar även de en högerextremism, men av en annan sort, nyliberalismen. Privatiseringar, individuella löner, blind tro på ”marknaden” och fackföreningsfientlighet.

Trots blockuppdelning av de borgerliga partierna finns inga vattentäta skott emellan dem. Centerpartiet och Liberalerna driver den nyliberala dagordningen hårdast men nyliberalismen gäller också inom det nationalkonservativa blocket. Och omvänt har stora delar av Liberalerna tagit till sig auktoritära och invandringsfientliga tendenser. Centerpartiets mer invandringspositiva framtoning har mindre att göra med humanism än med strävan efter lönedpressande konkurrens på arbetsmarknaden.

Det finns tyvärr inte bara krafter inom vänstern som hyser förhoppningar om ett ”vänsterliberalt block” för att spärra vägen för de nationalkonservativa. Bland grupper som traditionellt ansetts stå till vänster om Vänsterpartiet har tendenser avspjälkats som närmat sig de blå-brunas inställning på flera områden, i första hand migrationspolitikens. Dessa grupper har kommit olika långt på ett sluttande plan, men gemensamt för dem är en anpassning till SD och det nationalkonservativa blocket. Invandringsfientligheten kläs ibland i vänsterfraser. Klassolidariteten mellan svenskfödda och invandradeklassbröder/systrar lyser med sin frånvaro, liksom rasism och antirasistisk kamp. Att SD och övriga nationalkonservativa nu får hjälp av folk som kombinerar reaktionär nationalism med

vänsterfraser och krav på förbättringar för den vita befolkningen, säger något om det samhällsklimat vi har att brottas med. Det ställer höga krav på oss i Socialistisk Politik och vänstern.

Men vi kommer också att få ta debatten med dem som i namn av det mindre onda och med målsättningen att förhindra en blå-brun regering vill stödja eller ingå i ett ”vänsterliberalt” regeringsalternativ.

Om något förslag som gynnar arbetare och låginkomsttagare råkar få röster från höger eller om vänstern ibland tvingas rösta för det mindre onda är det en sak. En helt annan är att göra överenskommelser med motståndarna, oavsett om det är Centern, Liberalerna, SD, Moderaterna eller KD. Sådant bidrar till att sudda ut klassgränserna - alltså skiljelinjen mellan arbetarrörelsen och borgerligheten - och skadar möjligheten av att bygga de oberoende folkrörelser som är grunden för varje framgång.

Drömmar om ett ”vänsterliberalt regeringsunderlag” är en avspeglning av en lång praktik där många satt likhetstecken mellan politik och parlamentariskt arbete. Det snävar in perspektiven och tanken på att ändra spelplanen ersätts av att delta i det parlamentariska spelet.

Det som kan ändra styrkeförhållandena – spelplanen – är oberoende folkrörelser. Den viktigaste uppgiften är alltid på vilket sätt vi bidrar till att stärka dessa.

Sedan 1980-talet har socialdemokratin inte bara vikt ner sig för nyliberalismens privatiseringar och nedmonteringar av välfärden utan ofta till och med varit drivande. Inom Vänsterpartiet har tanken börjat formuleras att bli den kraft som axlar rollen som ”de nya socialdemokraterna”. Partiet som törs stå upp för klassisk socialdemokratisk reformpolitik när Socialdemokraterna själva sviker.

Att försvara välfärdsreformer mot nedrivning är självklart bra och ett vänsterparti som har ambitionen att utmana och ersätta S som det stora partiet för arbetare och låginkomsttagare är ett stort steg framåt jämfört med att vara ett lojalt stödparti till s-regeringar. Men det förutsätter att Vänsterpartiet också står för något annat än bara det socialdemokratin gjort, både i politisk inriktning och arbetssätt.

De kriser som mänskligheten står inför kräver lösningar som inte stannar vid reformer inom kapitalismens ramar. Vänsterns politik behöver handla om att förändra grunden för samhället, en demokratisk socialism där vi menar allvar med båda leden. Både försvara demokratiska landvinningar och inte göra halt inför den ekonomiska makten. Att lösa klimatkrisen kräver att profitjakten avskaffas som dominerande ekonomisk drivkraft. Den skriande ojämlikheten kräver politiska ingripanden.

Det handlat om en serie djupa reformer som tillsammans revolutionerar samhället och kastar om maktförhållanden. Viktiga samhällsfunktioner som under nyliberalismens härjningar bolagiserats och privatiserats måste återföras i gemensam ägo, andra, som finansväsen, industriell produktionsapparat och infrastruktur måste ställas om för hållbar utveckling under demokratisk kontroll.

För att en sådan politik ska kunna segra krävs förankring och massaktivitet på gator och på arbetsplatser, i fackföreningar och i gamla såväl som nya folkrörelser.

Vi ska inte stirra oss blinda på vad som verkar realistiskt utifrån de olika partierna i riksdagen. Kom ihåg att en majoritet av folket stödde Vänsterpartiets paroll ”Inga vinster i välfärdssystemen”. Socialdemokrater men också borgerliga väljare fann målsättningen rimlig. Människor kan dras med i kamp även om ledningarna för de partier de av tradition röstar på ogillar vad de gör.

Det parlamentariska arbetet är viktigt. En lång och hård kamp fick föras för allmän rösträtt och demo-kratiska rättigheter. Vi ser inte lättsinnigt på den rösträtt vi erövat och de demokratiska val det resulterat i. Det är omistliga landvinningar.

Vi vet också att rörelsernas krav och kamp måste uttryckas politiskt, att vi måste förhålla oss till möjligheten av makt och inflytande och att parlamentet är en viktig arena för att åstadkomma landvinningar och genomföra reformer som gynnar breda grupper i samhället eller skyddar särskilt utsatta.

Men utan de mångas aktivitet i folkrörelser, i klasskamp och miljökamp liksom feministernas självständiga organisering och alla förtrycktas kamp och sammanhållning, kommer de nödvändiga samhällsförändringarna inte att ta form

Socialistisk Politik
Styrelsen